

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม” ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแกดำ และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ที่จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา เพื่อนำองค์ความรู้และข้อสังเกตที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน ระดับท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่นในเขตเทศบาล ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน ระดับท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

2. สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาล ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. เพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ 10 ชุมชน จำนวน 4,226 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณ โดยการใช้สูตร ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน

4. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด ด้วยการใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้ *t*-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ *F*-test (One-way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.4 เพศชาย ร้อยละ 46.6 ส่วนใหญ่อายุ 48 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.7 รองลงมาอายุ 38-47 ปี ร้อยละ 25.2 อายุ 28-37 ปี ร้อยละ 23.3 อายุ 18-27 ปี ร้อยละ 20.8 การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 43.3 รองลงมาอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 36.2 และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร้อยละ 20.5 ตามลำดับ

6.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่นในเขต เทศบาล

ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จำนวน 3 ด้าน โดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทน และด้านการมีส่วนร่วมในตำแหน่งต่างๆ

6.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทน

การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี การไปใช้สิทธิเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล การใช้สิทธิในการเลือกตั้งตัวแทนชุมชนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ และการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การชักชวนหรือโน้มน้าวบุคคลในหมู่บ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี

6.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในตำแหน่งต่างๆ

การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในตำแหน่งต่างๆ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.83$) และจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกเทศบาล การมีส่วนร่วมในการเลือกผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมในการเลือกสมาชิกสภาเทศบาล การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกเป็นกำนัน การมีส่วนร่วมในการเลือกนายกเทศมนตรี และการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเลือกกรรมการหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการเลือกกำนัน และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกเป็นนายกเทศมนตรี

6.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.10$) และจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมที่กำนันจัดขึ้น, การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลและการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาของชุมชนให้กับเทศบาล รองลงมา คือ การร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมสาธารณะที่เทศบาลจัดขึ้น, การเสนอปัญหาของชุมชนให้เทศบาลได้พิจารณาและ การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและการร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมที่ผู้ใหญ่บ้านจัดขึ้น การร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของเทศบาล และการได้เขียนบทความหรือข้อวิจารณ์เกี่ยวกับการทำงานของเทศบาล

6.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน “การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม” จำแนกตาม เพศ อายุ และการศึกษา

6.3.1 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวน “การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม” จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 ข้อเสนอแนะ ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

6.4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทน

กลุ่มตัวอย่างต้องการเลือกตัวแทนที่เป็นคนดีมีวิสัยทัศน์ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมและตัวแทนต้องเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมมีความซื่อสัตย์ มีภาวะความเป็นผู้นำที่กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีความรู้ความสามารถ และรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญอยากได้ตัวแทนที่เป็นคนพื้นที่เข้ามาบริหารท้องถิ่นตนเอง

6.4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในตำแหน่งต่างๆ

กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในชุมชน รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ เคารพในกฎกติกาของบ้านเมือง

6.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการเปิดเวทีประชาคม ราชสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อเสนอปัญหา ความต้องการ อย่างทั่วถึง โดยเสนอแบบหมุนเวียนที่ศาลาประชาชนประจำชุมชน เพื่อเสนอปัญหาของชุมชนต่อผู้นำ เช่น น้ำ ไฟ บ้านเมืองสะอาด ถนนสะอาด น้ำสะอาด การสร้างอาชีพเสริมกลุ่มต่างๆ และมีตลาดรองรับสินค้า การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น ทั้งยังเสนอให้ผู้บริหารเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านเป็นหลักโดยร่วมการประชุมกับผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

7. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้
สมมติฐานการวิจัยที่ 1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่นระดับ
 ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขต
 เทศบาลตำบลแกดำ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านการ
 มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทน และด้านการมีส่วนร่วมในตำแหน่งต่างๆ โดยรวมการมีส่วน
 ร่วมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ระดับท้องถิ่นใน
 เขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
 อาจเป็นเพราะ

1. ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ที่
 กระทำโดยสมัครใจในการเลือกตั้งตัวแทน เช่น การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
 การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ซึ่ง
 ประชาชนทั้งหลายที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ ได้มีส่วนร่วมกระทำร่วมกันในการเลือกผู้นำของ
 ตน และการกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งทางตรงและทางอ้อมกิจกรรมเหล่านั้น ได้แก่ การ
 ลงคะแนนเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมืองการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 ทางการเมือง การร่วมชุมนุมทางการเมือง การช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือ
 พรรคการเมือง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงอย่างจริงจัง

2. การเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนใน
 ตำแหน่งต่างๆ

โดยการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน การมีส่วน
 ร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน อย่างจริงจัง

3. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการประชุมที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนา
 ท้องถิ่นของเทศบาลและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาของชุมชนให้กับ
 เทศบาล รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมสาธารณะที่เทศบาลจัดขึ้น, การเสนอปัญหา
 ของชุมชนให้เทศบาลได้พิจารณาและการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกสภาเทศบาลใน
 การพัฒนาชุมชน แสดงให้เห็นว่า ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมใน
 กระบวนการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงานตลอด จนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อ

ร่วมกันแก้ไข เป็นการพึ่งพากันและเห็นความสำคัญที่ต้องเข้าร่วมกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มคิดแลกเปลี่ยนความคิดในโครงการต่างๆ อย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ ฟองชัย (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการตำรวจ กลุ่มข้าราชการครู กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มประชาชนทั่วไป ต่อการบริหารการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดเลย พบว่า ผลรวมทั้งหมดของบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอยู่ในระดับ มาก และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ปรากฏผลว่า บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างการบริหารด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน พบว่าอยู่ในระดับน้อย กระบวนการบริหารทั้งในด้านวิธีการดำเนินงานและการกระจายอำนาจสู่เบื้องล่างต่างๆ และบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านอำนาจการและสนับสนุนการให้กำลังใจและรางวัลและประเมินผล พบว่า ทั้งหมดต่างอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุจิต บุญบงการ (2542:38-39) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีหลายรูปแบบ แต่ทุกรูปแบบเป็นเรื่องของความสมัครใจ ปราศจากการบังคับ รูปแบบของ การมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจมีตั้งแต่รูปแบบเล็กๆ แคบๆ เช่น การแสดงความคิดเห็น การ อภิปรายทางการเมือง การเขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นถึง นักการเมือง ไปจนถึงรูปแบบที่มีน้ำหนักกว้างขวางขึ้น เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยผู้สมัครรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การ ประชุมประท้วง การเดินขบวน การวิ่งเต้น เพื่อให้ผู้นำทางการเมืองออกกฎหมายหรือยอมรับใน นโยบายที่ตนเรียกร้อง (Lobbying) ตลอดจนการเข้า เป็นสมาชิกพรรคการเมืองกลุ่มหรือองค์การทางการเมืองทั้งหลาย และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เออร์วิน (Erwin. 1976 : 24 อ้างถึงใน อนุรักษ์ สิงห์ชัย. 2545:16) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของชาวบ้าน และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มี เพศ อายุ และการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และจากผลการวิจัยที่พบนำมาอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิจัยที่พบ การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มี เพศ อายุ และการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนไม่ว่าจะมีเพศ อายุ และการศึกษาในระดับใด ต่างก็มีเป้าหมายในการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับประโยชน์มากที่สุดมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อสามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้ตามวิถีชุมชนยั่งยืน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความพอดี พอเพียง พอใจ และความสามัคคีในชุมชน ดังนั้น เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ประชาชนในหมู่บ้านจึงให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จึงทำให้ประชาชน ที่มี เพศ อายุ และการศึกษา ที่ต่างกันได้รับข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่ว่าจะหญิงหรือชายทุกคนมีสิทธิมีเสียงเสมอภาคกัน

สอดคล้องกับ ผลการวิจัย บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันเรื่องเพศ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเท่าเทียมกัน และบริหารพัฒนาท้องถิ่นด้วยความเสมอภาค ยึดความเป็นกลาง โปร่งใส และเป็นธรรม เพราะการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง จะช่วยเสริมสร้างการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ต่อชุมชนอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 (3) ที่รัฐกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขโลกและสาธารณสุขการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น และ (5) ที่ระบุงการจักระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่ง ของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในระดับชาติ เพราะการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญ ของระบอบการปกครองระดับชาติ ที่สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมทางกิจกรรมทางการเมืองการปกครองโดยตรง และเป็นสถาบันฝึกให้ประชาชนรู้สึว่าตนมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง เกิดความรับผิดชอบและห่วงใย ประโยชน์ ของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่อันจะนำมาซึ่งความศรัทธา เลื่อมใสในระบอบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในที่สุด

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกด้า อำเภอกาแด้ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัย “การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกด้า อำเภอกาแด้ จังหวัดมหาสารคาม” พบว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทน และการมีส่วนร่วมในตำแหน่งต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลวิเคราะห์ความแปรปรวน “การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกด้า อำเภอกาแด้ จังหวัดมหาสารคาม” จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกด้า อำเภอกาแด้ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยเสนอแนะการนำผลการวิจัยเพื่อไปใช้ ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

8.1.1 ควรพัฒนากลยุทธ์ และวิธีการชักชวนหรือโน้มน้าวบุคคลในหมู่บ้านไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานให้ชุมชนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่เป็นแนวทางการพัฒนาและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่ตนเองอาศัย เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

8.1.2 หน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้ ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น นายกเทศมนตรี อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน และควรรณรงค์ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนรวมทางการเมือง โดยไม่จำกัด สถานภาพทางเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ หรือผู้ มีสิทธิไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ควรเปิดกว้างให้ประชาชนทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเสมอภาค เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้และเข้าใจการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอย่างจริงจัง

8.1.3 ควรสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เกิดขึ้นทุกระดับในท้องถิ่น เช่น การเลือกกรรมการหมู่บ้าน การเลือกกำนัน การ สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี โดยเปิดช่องทางสาธารณะให้ประชาชนได้รับ ทราบ ตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกผู้นำ เช่น การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายชุมชน การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน การออกรับฟังความคิดเห็น และการระดมความคิดเห็นในรูปแบบ แทรกกิจกรรมสาธารณะ เป็นต้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป ควรจะวิจัยในประเด็น ดังนี้

8.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

8.2.2 ปัจจัยและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาคประชาชนระดับท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม